25. 2. 2002

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Smlouva komisionářská

Smlouva komisionářská, (§577 Obch.z) zakládá závazkově právní vztah, v němž se komisionář zavazuje, že zařídí pro komitenta určitou obchodní záležitost, a to vlastním jménem, avšak na účet komitenta. Komitent se mu zavazuje zaplatit úplatu. Komisionářská smlouva představuje druh smlouvy o obstarání věci (viz heslo) upravené v občanském zákoníku, který je přizpůsobený účelům obchodně právních vztahů.

Smlouva komisionářská, (§577 Obch.z) zakládá závazkově právní vztah, v němž se komisionář zavazuje, že zařídí pro komitenta určitou obchodní záležitost, a to vlastním jménem, avšak na účet komitenta. Komitent se mu zavazuje zaplatit úplatu. Komisionářská smlouva představuje druh smlouvy o obstarání věci (viz heslo) upravené v občanském zákoníku, který je přizpůsobený účelům obchodně právních vztahů. Základním rozdílem mezi oběma smlouvami je zúžený předmět závazku komisionáře ve smlouvě podle obchodního zákoníku. Zvláštním druhem komisionářské smlouvy je pak komisionářská smlouva o obstarání koupě nebo prodeje cenného papíru (viz heslo), upravená zákonem o cenných papírech. Komisionářská smlouva patří mezi smlouvy sjednané zejména k jednorázovému účelu. Není ovšem vyloučeno, aby předmětem závazku komisionáře byla určitá trvalá činnost. V tom případě se na vztah mezi komisionářem a komitentem použijí rovněž ustanovení smlouvy o obchodním zastoupení (viz heslo).

Činnost komisionáře. Komisionář je povinen postupovat při vyřizování záležitosti komitenta s odbornou péčí a podle pokynů komitenta. Od těchto pokynů se může komisionář odchýlit jen v případech, kdy je to v zájmu komitenta a kdy si nemůže vyžádat jeho včasný souhlas. Komitent však nemusí uznat uskutečnění takového jednání na svůj účet, jestliže jeho účinnost pro sebe odmítl bez zbytečného odkladu poté, co se o obsahu jednání dověděl. Komisionář je povinen ve své činnosti chránit známé zájmy komitenta a oznámit mu všechny okolnosti, jež mohou mít vliv na změnu komitentových příkazů. Nestanoví-li smlouva něco jiného, není komisionář povinen plnit osobně, ale může za tímto účelem použít jiné osoby. To však jen v případě, že svůj závazek nemůže splnit sám. Jeho odpovědnost komitentovi za splnění závazku však zůstává nezměněna a odpovídá, jako by záležitost obstarával sám. Protože ze smlouvy jedná komisionář vlastním jménem nevznikají komitentovi ve vztahu ke třetím osobám žádné závazky, a komisionář je jimi vázán sám. Komitent je však oprávněn na třetí osobě požadovat vydání věci nebo splnění závazku, které pro něho opatřil komisionář, jestliže tak nemůže učinit komisionář pro okolnosti, týkající se jeho osoby. Rovněž pokud komisionář převzal závazek třetí osoby nebo pokud porušil příkazy komitenta týkající se osoby, s níž měla být smlouva na účet komitenta uzavřena, může komitent požadovat na komisionáři splnění závazku třetí osoby. Jestliže osoba, se kterou komisionář uzavřel smlouvu při zařizování záležitosti, poruší své závazky, je komisionář povinen na účet komitenta splnění těchto závazků vymáhat, nebo jestliže s tím komitent souhlasí, postoupit mu pohledávky odpovídající těmto závazkům.

Přechod práv. Komitent má k věcem svěřeným komisionáři k prodeji vlastnické právo až do doby, kdy je nabude třetí osoba. Vlastnické právo k věcem získaným pro komitenta v rámci smlouvy či pokynů však komitent nabývá již jejich předáním komisionáři. Komisionář je v souladu s tím povinen bez zbytečného odkladu převést na komitenta práva získaná při zařizování záležitosti a vydat mu vše, co přitom získal. Komitent má povinnost je převzít.

Úplata. Smlouva komisionářská je zásadně smlouvou úplatnou. Ke vzniku nároku na úplatu dochází u komisionáře tehdy, pokud komisionář podal komitentovi zprávu o výsledku své činnosti, provedl vyúčtování a převedl na komitenta práva a věci, které pro něj získal. Nárok na zaplacení úplaty však vzniká také v případě, kdy namísto zmíněného převodu komisionář vymáhá splnění závazku na osobě, se kterou smlouvu při zařizování záležitosti uzavřel, nebo kdy postoupil komitentovi na jeho žádost pohledávky odpovídající závazkům třetí osoby. Nebyla-li výše úplaty sjednána, přísluší

komisionáři úplata obvyklá v době uzavření smlouvy. Spolu s úplatou přísluší komisionáři též úhrada nutných a účelně vynaložených nákladů. Na rozdíl od smlouvy mandátní je tedy nárok na zaplacení úplaty podmíněn kladným vyřízením záležitosti komitenta. Ve zprávě, kterou je povinen komisionář komitentovi předložit, musí komisionář označit osobu, se kterou smlouvu na účet komitenta uzavřel. Jestliže tak neučiní, je komitent oprávněn vymáhat vůči komisionáři nárok na plnění závazku z této smlouvy.

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- Novela stavebního zákona: přehled změn a dopadů do praxe po dokončení legislativního procesu
- Energetická náročnost budovy jako cenotvorný faktor
- Přechodná ustanovení novely stavebního zákona – co s vydaným závazným stanoviskem a JES?
- Prodej rodinné firmy: Co má být skutečně součástí transakce?
- Podíl před vznikem společnosti: k přípustnosti jeho převodu
- Byznys a paragrafy, díl 46.: Pravidlo podnikatelského úsudku: Jak rozhodovat bez zbytečného strachu z osobní odpovědnosti
- Bytová družstva
- Limity rozkazu k vyklizení: Skutečně pomůže rozhýbat trh s nájemním bydlením?
- Jak najít kupce pro svou firmu přes M&A poradce: na co si dát pozor ve smlouvě se zprostředkovatelem
- Nábor zaměstnanců přes agentury a M&A transakce: kde končí ochrana investice a začíná kartel
- Nové pojetí úvěruschopnosti spotřebitele?